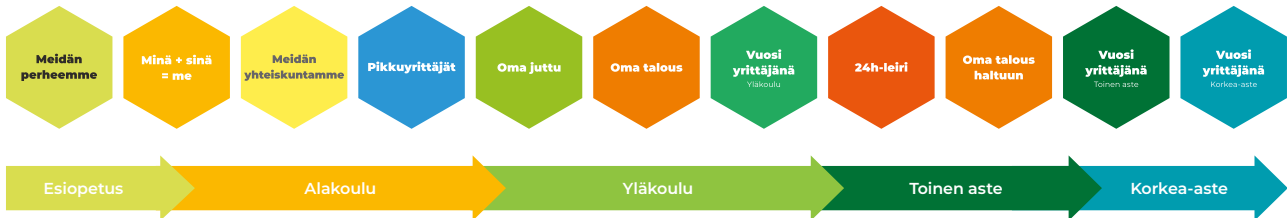

Kolmen teeman
kokonaisuus vahvuuksien
tunnistamiseen ja
hyödyntämiseen.
esiopetus ja 1.–3. lk

Minä + sinä = me

NY Yrittäjyyskasvatuksen polku

Nuori Yrittäjyys tarjoaa opetusta tukevia pedagogisia oppimisympäristöjä ja -kokonaisuuksia esiopetuksesta korkea-asteelle.

Tutustu kaikkiin NY-ohjelmiin: nuoriyrittajyys.fi

@nuoriyrittajyys #Minäsinäme

Ota yhteyttä lähimpään aluetoimistoosi!

Nuori Yrittäjyys ry (NY) kattaa Helsingissä sijaitsevan kansallisen toimistonsa ja usean alueellisen toimistonsa myötä koko Suomen, etelästä pohjoiseen. Meillä on täällä opiskelijoiden ja opettajien tukena yli 20 innokasta ja sitoutunutta työntekijää, joilla on laaja kokemus yrittäjyydestä sekä hyvät yhteydet elinkeinoelämään.

NY:n osaajat aluetoimistoissa ympäri maata järjestävät NY-ohjelmien opettajankoulutuksia, opastavat ohjelmien käyttöönotossa ja järjestävät tapahtumia NY-ohjelmiin liittyen. Esimerkkejä alueellisista tapahtumista ovat Uskalla yrittää -semifinaalit, joissa valitaan parhaat NY-yrietykset Uskalla yrittää -finaaliin. Lähimmän aluetoimiston yhteystiedot löydät osoitteesta nuoriyrittajyys.fi/ota-yhteytta.

Kustantaja: Nuori Yrittäjyys ry
Toimitus: Virpi Utriainen, Kaisa Myllylä,
Erja Anttonen ja NY-työryhmä
Taitto: Anne Jokisaari
Lisätietoja: nuoriyrittajyys.fi

Tervetuloa mukaan Minä + sinä = me -ohjelmaan!

Minä + sinä = me on kolmiosainen ohjelmakokonaisuus esiopetukseen ja vuosiluokille 1–3, joka edistää oppimisen ja oivaltamisen iloa sekä terveen oppimisminäkuvan kasvua. Ohjelman aikana lapset tutustuvat omiin vahvuuksiinsa, kavereiden taitoihin ja ryhmässä toimimiseen.

Ohjelman tavoitteena on tukea lasten myönteisen minäkuvan, oma-aloitteisuuden ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Lisäksi ohjelma auttaa myönteisen ryhmä- ja luokkahengen rakentamiseen koulutien alkuaskeleilla. Yrittäjyyskasvatuksen mukaisesti tehtävät ovat toiminnallisia ja vahvistavat lasten sisukkuuden kehittymistä, luovuutta, vastuunottamista ja yritteliästä asennetta.

Ohjelman tavoitteet tukevat esiopetuksen sekä perusopetuksen opetussuunnitelmien tavoitteita laaja-alaisen osaamisen sekä kodin ja koulun välisen yhteistyön näkökulmasta. Teemat ja sisältöalueet tukevat myös tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen perustaitojen opetusta, koodaamisen alkeita unohtamatta. Minä + sinä = me -ohjelma antaa opettajalle työvälineitä monialaisen oppimiskokonaisuuden opettamiseen ja oppiaineet yhdistävään yhteistyöhön.

Opettajan opas esittelee ohjelman kolme teemaa, jotka voi toteuttaa esimerkiksi useamman oppitunnin mittaisina. Oppaassa esitellään myös kuinka ohjelmassa voi hyödyntää koulu yhteistyötä kutsumalla mukaan kotijoukot ja työelämän edustajia.

Sisällys

Opastus ohjelman käyttöön.....	4
Ohjelmakoonti	6
Avaa ovi koulun ulkopuoliselle toimijalle	7
NY OPS -polku.....	8
Ohjelman teemat	
1 Minä	12
2 Sinä.....	14
3 Me	16
Seuraavat NY-askeleet	19

Hyödynnä Yrittäjyyskasvatuksen mittaristoa

Itsearviointityökalu perus- ja toisen asteen opettajille ja rehtoreille. Mittariston avulla voi arvioida sekä kehittää omaa ja oppilaitoksen yrittäjyyskasvatusta.

Mittaristo on maksuton ja vastaamiseen kannattaa varata aikaa noin 15 minuuttia.

www.lut.fi/mittaristo

Opastus ohjelman käyttöön

Materiaali

Nuori Yrittäjyys ry lähettää postitse tekemäsi materiaalitulokset. Muut ohjelman lisämateriaalit löydät verkkosivuiltamme, kuten muun muassa:

- terveisiä kotiin -infokirjeen
- verkkoharjoituksia
- lopputestin
- osaamismerkki
- NY OPS -koonnin, josta näet tarkemmin eri oppiaineiden linkitykset ohjelmakokonaisuuteen
- touhua ja toimintaa -tehtäväpaperin
- mestari koodari -tehtäväpaperin
- linkit ja vinkit digitaalisten työvälineiden käyttöön

nuoriyrittajyys.fi/ohjelmat

➔ Minä + sinä = me

Seuraamalla sosiaalisen median kanaviamme ja aihetunnistetta #Minäsinäme löydät lisää tukimateriaalia ja muiden jakamia ideoita.

@NuoriYrittajyys #Minäsinäme

Ohjelmakoonti

Ohjelmakoonti sivulla 6 kuvaa ohjelman kulkua ja sen tarkoituksena on toimia apunasi ohjelman käyttöönotossa. Ohjelma sisältää kolme teemaa, jotka voit toteuttaa opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Sisältöä voit soveltaa omiin pedagogisiin tarpeisiisi, oppiaineita yhdistäen, lukuvuoden mittaisena projektina tai 2–4 viikon mittaisena oppimiskokonaisuutena. Teemojen käsittelyn voit lisätä myös olemassa olevaan monialaiseen oppimiskokonaisuuteen.

Teemat pitävät sisällään

Tvt-vinkit

Laatikko sisältää ideoita tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämiseen oppimisen tukena. Lapset tutustuvat tieto- ja viestintäteknikan käyttöön osana omaa arkeaan ja tulevat tutuiksi teknisten laitteiden turvallisesta käytöstä. Näin ollen valmiudet digitaalisessa ympäristössä toimimiseen vahvistuvat. Ohjelmointia eli koodaamista ja uudenlaista ongelmanratkaisua on tuotu osaksi ohjelman sisältöjä helppojen tehtävien kautta.

Lisätehtävät

Laatikko sisältää lisätehtäviä, joiden avulla aiheeseen voi tutustua syvällisemmin ja eri näkökulmista.

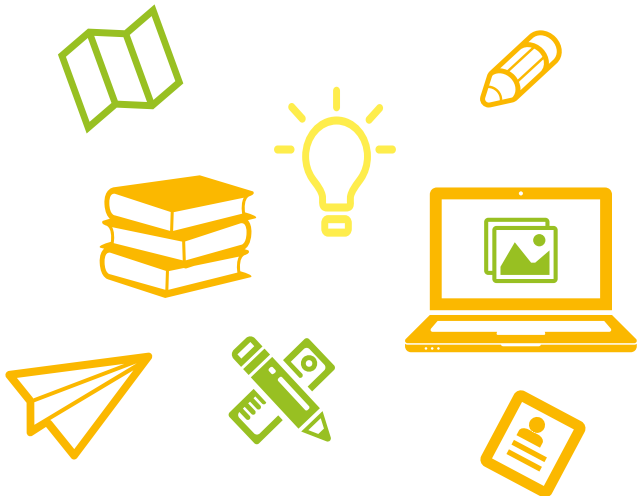
Tärkeät tiedot

Laatikkoon on nostettu esiin teeman tärkeitä sisältöjä, käsitteitä ja niiden selityksiä.

Portfoliosta tukea omaan oppimisen polkuun

Minä + sinä = me -ohjelman aikana oppijat voivat tallentaa toimintaa ja omia tehtäviään portfolioon. Opettaja voi ohjata rohkeasti kokeilemaan myös digitaalisia työvälineitä portfolion koostamiseen. Muutamia ideoita toteuttamiseen:

- suunnitelkaa luokan oma digitaalinen portfolio (blogi)
- askarrelkaa oma kansio, pussukka tms.
- tuunatkaa vanhoista kirjoista tai lehdistä portfolio
- koostakaa juliste (käyttäkää taitoni-paperia julisteen osana)
- toteuttakaa ryhmän oma (verkko)lehti

Digitaalista portfolioa koostaessa opitaan myös opetussuunnitelmaan kirjattun monilukutaidon (L4 – Monilukutaito) sisältöalueita. Lisätietoja medialukutaidosta ja sen opettamisesta löydät verkkosivuiltamme, josta löydät liitteen: vinkkejä ja linkkejä digitaalisten työvälineiden käyttöön.

Ennen ohjelman aloitusta ja sen aikana on hyvä pohtia opettajan ja oppijan rooleja:

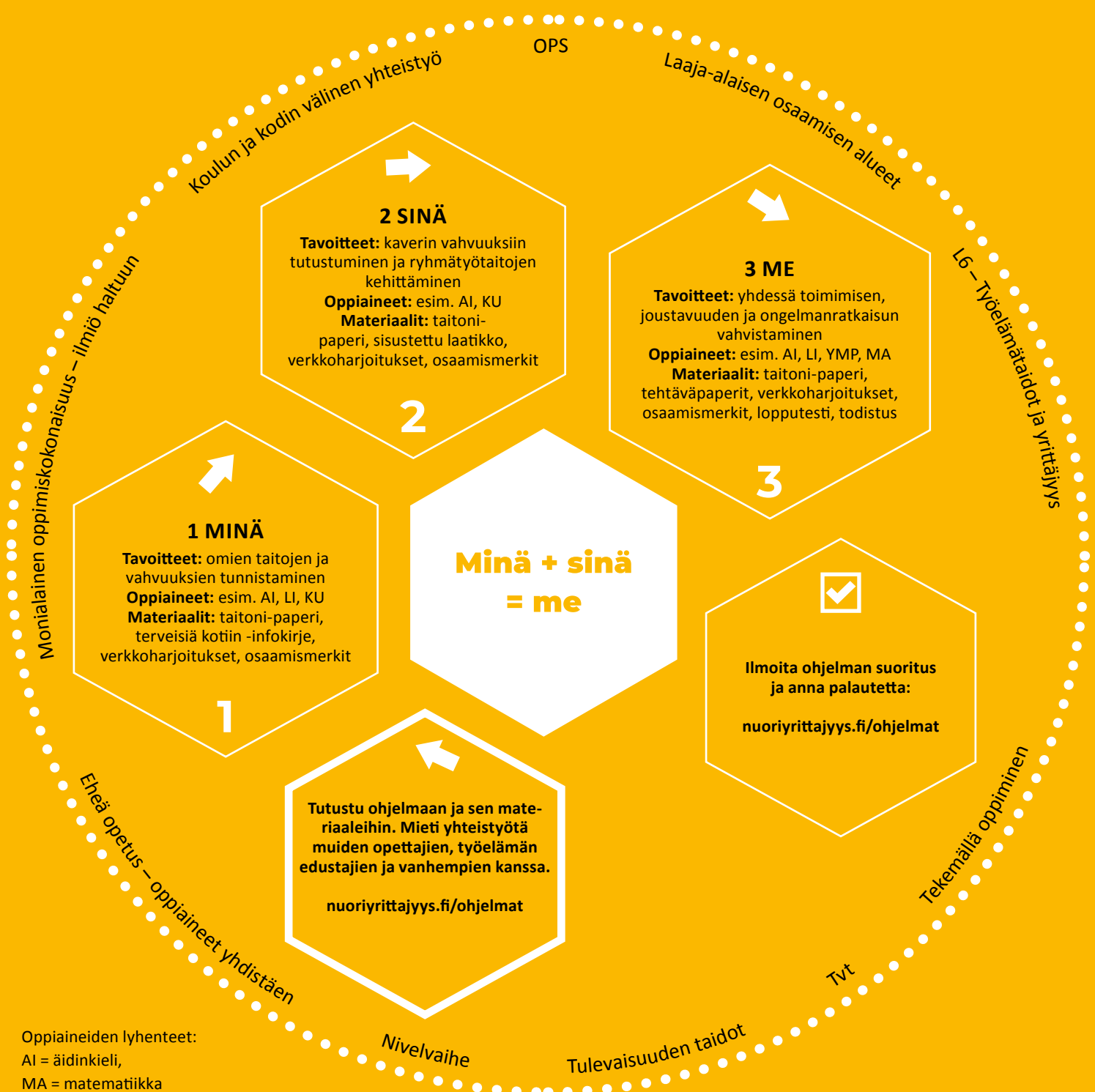
Opettaja

- ohjaa ja johdattaa ohjelman teemoista toiseen keskustellen ja esittäen kysymyksiä
- kertoo tarinoita ja käytännön esimerkkejä tilanteista
- kannustaa etsimään tietoa erilaisista lähteistä ja olemaan lähdekriittinen
- tutustuttaa oppijat omatoimisuuteen ja vertaisoppimiseen
- rohkaisee keskustelemaan, kysymään, väittelemään ja tekemällä oppimaan
- antaa oppijan erehtyä, miettiä ja oppia itse omista virheistään

Oppija

- ideoi, innostuu, tekee ja toimii, etsii tietoa, tekee virheitä, ratkaisee ongelmia, oppii tekemällä
- opettelee selvittämään asioita, etsii erilaisia vastauksia, oppii virheistään, opettelee ongelmanratkaisua
- opettelee toimimaan osana ryhmää suunnitelmallisesti
- ottaa ikäkaudelle sopivaa vastuuta
- arvostaa itseään ja muita aktiivisina toimijoina
- sekä paljon muita taitoja, joita tarvitaan tulevaisuudessa

Ohjelmakoonti

Oppiaineiden lyhenteet:
AI = äidinkieli,
MA = matematiikka
YMP = ympäristöoppi
LI = liikunta
KU = kuvataide

 Verkkoharjoitukset
nuoriyrittajyys.fi/nuorelle
➔ Minä + sinä = me

Avaa ovi koulun ulkopuoliselle toimijalle

Ohjelman aikana on luontevaa hyödyntää koulu-yhteistyötä kutsumalla mukaan vahvistuksia kotoa ja työelämästä. Työelämän edustaja tai vanhempi välittää lapsille oman tarinansa mieleenpainuvasti. Lisäksi heillä on antaa ajankohtaista tietoa omassa työssään tarvittavista asenteista, taidoista ja vahvuuksista.

Koulun ulkopuoliset toimijat auttavat opettajaa luomaan hauskan ja erilaisen oppimistilanteen, jossa lapset saavat kysellä, ihmetellä ja innostua.

Opettajana saat:

1. tukea NY-ohjelman sisältöjen opettamiseen

Kutsumalla vierailijoita kotoa sekä työelämästä kouluun tuot asiantuntijat lasten luokse. Eri henkilöiden tarinat taidoista, vahvuuksista, mielenkiinnonkohteista ja elämässä vaadittavista sosiaalisista taidoista rikastuttavat ja syventävät ohjelman teemojen käsittelyä.

2. tutustua erilaisiin ammatteihin yhdessä lasten kanssa

Ohjelman aikana on tarkoitus tutustua myös erilaisiin ammatteihin vierailijoiden avulla. Näin lapset oivaltavat erilaisten taitojen merkityksen yhteiskunnassa. Henkilö, joka itse toimii ammatissa, on paras kertoja työstään. Mielenkiintoa lisää, jos ammattilainen saapuu työasussa tai rekvisiitan kera paikalle.

3. vahvistusta koulun ja kodin väliseen yhteistyöhön

Ohjelma tarjoaa luontevan tavan kutsua vanhemmat mukaan oppitunneille. Kutsu kotiväki kertomaan omista ammasteistaan, taidoistaan tai harrastuksistaan lapsille. Voit kutsua heitä paikalle läpi ohjelman tai pelkästään ohjelman päätöstilaisuuteen.

Kirjaa ylös yhteisen toiminnan tavoitteet:

- **Sovi** vapaaehtoisen kanssa sopiva aika. Vapaaehtoisen voi kutsua paikalle esimerkiksi ohjelman päätöstilaisuuteen tai muiden teemojen käsittelyn aikana, jolloin käydään läpi lasten omia mielenkiinnonkohteita, erilaisia vahvuuksia ja ryhmätyötaitojen tärkeyttä.
- **Keskustele** ohjelman teemoista ja rohkaise vapaaehtoista kertomaan tarinansa omin sanoin.
- **Suunnittele** yhteistyölle myös jatkoa. Milloin ja missä yhteydessä voisitte tavata uudelleen? Voisiko yhteistyötä jatkaa seuraavissa projekteissa?

Löydät verkkosivuiltamme valmiin pohjan vapaaehtoiselle lähetettäväksi.

NY OPS -polku

NY OPS -polku on tarkoitettu oman opetustyön suunnittelun tueksi. Polusta näet, miten Minä + Sinä = me -ohjelmakokonaisuus nivoutuu osaksi opetussuunnitelmia, ja voit täydentää polkua omiin tarpeisiin sopivaksi. NY-ohjelmakokonaisuudet tukevat eheän oppimispolun rakentamista, laaja-alaisen osaamisen ja monialaisen oppimiskokonaisuuden suunnittelua.

Oppijat tutustuvat omiin vahvuuksiinsa, erilaisiin ihmisiin ja sitä kautta vahvistavat vuorovaikutustaitojaan. Yritykset, erehdykset ja luovat ideat kuuluvat elämään, joita kunnioittamalla ja tukemalla oppijan terve itsetunto kehittyy. Lähiympäristöön ja sen monimuotoisuuteen sekä tulevaisuuden taitoihin tutustutaan ikäkaudelle sopivien tehtävien kautta.

Terveen itsetunnon kehittyminen

Leikki, oppimisen ja oivaltamisen ilo, kasvua tukeva ympäristö, itse tekeminen, kokeilu ja kokeminen, yritys ja erehdys, kannustus ja tuki, lapsuuden kunnioitus, lähiympäristö ja sen monimuotoisuus

Vuorovaikutus ja toisten huomioiminen

Sosiaaliset taidot, erilaisissa tilanteissa toimiminen, mielikuvituksen kehittyminen ja empatiakyky

1 Minä

OPS, esiopetus

OPS, vuosiluokat 1–3,
alkuopetus

Oppiaineet:

L1 – Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Ymmärretään oman kokemuksen merkitys, kysytään, kuunnellaan muita, ihmetellään ja kyseenalaistetaan omaa sekä muiden ajattelua

L3 – Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Harjoitellaan hyvää käytöstä ja opetellaan huolehtimaan ympäristön siisteydestä ja toimitaan eri tavoin tukien fyysistä- ja psyykkistä toimintakykyä

2 Sinä

Oppiaineet:

L2 – Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Toimitaan erilaisten ihmisten kanssa, esitetään omia mielipiteitä, tutustutaan toisten kunnioitukseen ja erilaisuuden hyväksymiseen

L4 – Monilukutaito

Tuotetaan erilaisia tekstejä, kokeillaan kvalifisia ilmaisutapoja ja hankitaan tietoa erilaisista lähteistä

OPS, esiopetus

Yhteistoiminnallisuuden kasvaminen

Yhdessä tekeminen, toisten kuuntelu ja roolien jakaminen

Vastuunotto ja suunnitelmallinen toiminta

Opitaan yhteisiä sääntöjä, luodaan luottamusta toisiin ja toimitaan ryhmänä, jossa jokaisen panos on tärkeä yhteisen päämäärän saavuttamiseksi

3 Me

Päätös- tapahtuma

Oppiaineet:

L7 – Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Pohditaan käsitteitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus sekä niiden merkitystä sosiaalisten taitojen kehittämisessä

L5 – Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Harjoitellaan laitteiden, ohjelmistojen ja palveluiden käyttöä ja opetellaan niiden käyttö- ja toimintaperiaatteita yhdessä kokeillen

OPS, vuosiluokat 1–3,
alkuopetus

Oppiaineet:

L6 – Työelämätaidot ja yrittäjyys

Toimitaan ryhmässä, harjoitellaan ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa, saadaan oma kokemus yhdessä suunnitellusta tapahtumasta ja tiedostetaan, missä ollaan hyviä

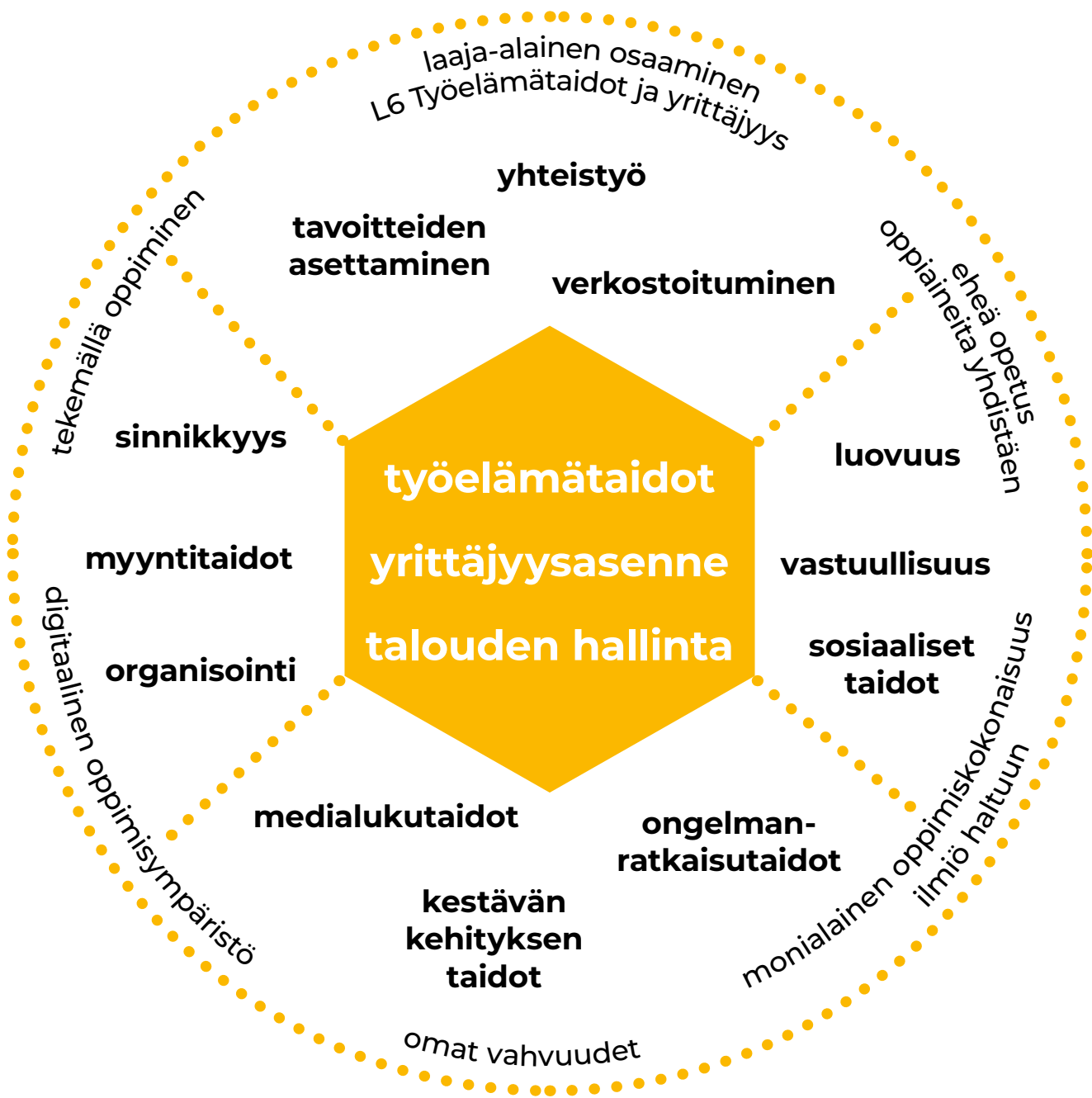
L7 – Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Suunnitellaan toimintaa ja tuetaan yksilönä ryhmän tavoitteita

OPS, vuosiluokat 1–3,
alkuopetus

NY OPS -koonnin löydät verkkosivuiltamme osoitteesta: nuoriyrittajyys.fi/ohjelmat.

Nuori Yrittäjyys ry eli NY tarjoaa yrittäjyys- ja kuluttajakasvatusta tukevia pedagogisia oppimisympäristöjä ja -kokonaisuuksia päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten kautta. NY on voittoa tavoittelematon yhdistys, ja se kuuluu kansainväliseen Junior Achievement World-wide -kattojärjestöön. Suomessa toiminta alkoi vuonna 1995.

NY Yrittäjyyskasvatuksen polku on opinto-ohjelmien kokonaisuus. Polku tarjoaa käytännönläheisiä työvälineitä lasten ja nuorten yrittäjyysasenteen, työelämävalmiuksien sekä oman talouden hallinnan vahvistamiseen esiopetuksesta korkea-asteelle asti. Opetussuunnitelman tavoitteita tukevat NY-ohjelmat toteutetaan kouluissa osana opetusta. Tekemällä oppimiseen perustuva toiminta vahvistaa myös konkreettisesti nuorten ja elinkeinoelämän välistä yhteistyötä.

Ota yhteyttä: info@nuoriyrittajyys.fi

@NuoriYrittajyys #Minäsinäme

nuoriyrittajyys.fi